

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221204197
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2221204197.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci navrátenia spôsobilosti na právne úkony navrhovateľke: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. D. E. C. F., D. D. G. XXX, F., zastúpenej opatrovníkom: C. D. D. E. C. F., D. D. G. XXX, F., H.: XX XXX XXX, v konaní zastúpenej procesným opatrovníkom: I. H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/X, K. C., zamestnankyňa C. D. D. E. C. F., o navrátení spôsobilosti na právne úkony, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15Ps/44/2021-37 z 10. novembra 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil; výrokom II. určil, že navrhovateľka môže ďalší návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony podať najskôr po uplynutí šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 52, § 55, § 57, § 58, § 231, §236, § 240 ods. 3, § 247 ods. 1 a 2, zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a §10 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Vecne dôvodil, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že s poukazom na § 247 ods. 1 CMP na zistenie skutočného stavu bolo v danom prípade postačujúce vyslychnúť ošetrojúceho lekára a preto od znaleckého dokazovania upustil. Navrhovateľka naďalej trpí diagnózou paranoidná schizofrénia s defektom osobnosti, jej stav je nemenný, trvalý, prognosticky nepriaznivý, vyžaduje doživotnú farmakoterapiu. Súdnosť a kritičnosť sú trvale narušené, chýba u nej úplne pocit chorobnosti. Tento stav je trvalý, vysoko pravdepodobne nemenný a podľa súčasných poznatkov medicíny nevyliciteľný. Takýto skutkový stav vyplynul z vyhodnotenia všetkých dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti, pričom uvedené bolo zistené nielen z výsluchu ošetrojúceho lekára, ale i výsluchu zástupkyne opatrovníka, procesnej opatrovníčky i samotnej navrhovateľky a tiež aj z listinných dôkazov a z obsahu pripojených spisov. Na podklade vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v čase rozhodovania o návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony neexistujú hmotnoprávne predpoklady pre rozhodnutie. Súd prvej inštancie preto konanie o návrhu navrhovateľky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony zastavil. Dodal, že vykonaným dokazovaním neboli zistené ani dôvody pre zmenu obmedzenia spôsobilosti navrhovateľky. Vzhľadom na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zlepšenie alebo zmenu zdravotného stavu u navrhovateľky v krátkodobom horizonte nemožno očakávať, zároveň rozhodol, že ďalší takýto návrh môže navrhovateľka podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov. Súd nezistil, že by bolo v danom prípade dôvodné priznať niektorému z účastníkov náhradu trov konania, preto o náhrade trov konania rozhodol v zmysle generálnej klauzuly a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov tohto konania.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Uviedla, že bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony po tom, ako jej matka klamlivo vypovedala v jej neprítomnosti. Znalecký posudok z odboru psychiatrie je nesprávny, keď uvádza, že fyzicky napadla svoju matku a brata, a ničila majetok. Psychiater v posudku neuznal jej vzdelanie, keď študovala vo Švajčiarsku na inštitúte „Doktor z prírody“, rovnako neuznal ani jej činnosť liečiteľky. Lekár jej predpisuje slabé lieky na schizofréniu, na ktorú netrpí. Na podávanie takýchto dávok liekov nepotrebuje žiť dlhodobo pod sústavnou opaterou v ústave. Je vzdelaná, ovláda šesť svetových jazykov a predtým pracovala v Prahe ako mzdová účtovníčka, neskôr pracovala vo Švajčiarsku. Bylinárstvu sa venuje už 30 rokov a za ten čas vyliečila mnoho chorôb, pomohla aj ľuďom v ústave. Cíti sa zdravá, na nič netrpí a lieči sa bylinkami. Žiada navrátiť spôsobilosť na právne úkony aby mohla pracovať. Ak by trpela schizofréniou, nebola by schopná vykonávať liečiteľstvo.

3. K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadril jej opatrovník. Uviedol, že na základe všetkých doterajších odborných posudkov psychiatrov, bola u navrhovateľky opakovane a súhlasne diagnostikovaná paranoická schizofrénia, ktorú však menovaná odmieta. Neustále sa vracia do minulosti, z toho že bola obmedzená na spôsobilosti na právne úkony viní iné osoby, chýba jej kritickosť a akýkoľvek náznak stotožnenia sa so svojou chorobou, čo je evidentné aj z jej výpovedí a opakovaných žiadostí. Jej opakované domáhanie sa navrátenia spôsobilosti na právne úkony, a prejavy ochorenia sú latentne prítomné aj vo verbálnych aj v neverbálnych prejavoch. Nekritickosť a odmietanie choroby sťažuje spoluprácu s navrhovateľkou, keďže má tendenciu pociťovať krivdu voči každému, kto nezdíeľa jej sebe vlastnú predstavu o jej zdraví. Na záver dodal, že sa pridrižiava svojho vyjadrenia zo dňa 08. februára 2022, keď od tej doby nedošlo k zmenám ani zdravotného stavu, ani iných skutkových okolností, ktoré by mali relevantný vplyv na vyššie uvedené záležitosti.

4. K vyjadreniu opatrovníka sa vyjadrila navrhovateľka. Uviedla, že zariadenie, v ktorom sa práve nachádza je ústav pre ťažko mentálne a telesne postihnutých, kam ona nepatrí. Zopakovala, že netrpí schizofréniou, je liečiteľka a pomáha aj ľuďom v ústave. Jej diagnostikovaná schizofrénia je justičný podvod, nepotrebuje žiadnu opateru od nikoho. Žiada súd o navrátenie spôsobilosti na právne úkony.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP), po konštatovaní, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, účastníkom konania, (§ 359 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 a § 357 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné priznať úspech, napadnuté uznesenie je vecne správne v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je posúdenie dôvodnosti navrátenia spôsobilosti na právne úkony navrhovateľke, ktorej bola pozbavená rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 10Ps/3/2009-23 zo 6. mája 2010, pričom rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 25CoP/3/2021-169 zo 16. marca 2021 bola navrhovateľke navrátená spôsobilosť v rozsahu disponovania s finančnou čiastkou v sume 30 eur týždenne.

7. Predmetom odvolacieho konania v dôsledku odvolacích námietok navrhovateľky je preskúmať správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že nie sú splnené podmienky pre navrátenie jej spôsobilosti na právne úkony.

8. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

9. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu a rozhodnutia. Práve pre správnosť

a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov tak zásadne postačuje len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas navrhovateľky s takýmito dôvodmi a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

10. Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnenej požiadavky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony. Odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie, ktorý na vec správne aplikoval §10 ods. 1, 2 a 3 OZ a § 247 ods. 1 a 2 CMP, a tieto správne vyložil.

11. Podľa § 247 ods. 1 CMP, ak nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti, zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo navrátenie spôsobilosti, súd konanie zastaví. V danom prípade súd posudzuje splnenie hmotnoprávných podmienok ustanovených § 10 ods. 3 OZ, v zmysle ktorých súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli. V danom prípade by v konaní bolo nutné preukázať, že došlo k takému zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky, ktoré by malo za následok zmenu v obmedzeniach spôsobilosti navrhovateľky.

12. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie a dospel k zhodnému záveru, že v danom prípade nebola preukázaná taká zmena zdravotného stavu navrhovateľky, ktorá by mala za následok zmenu v obmedzeniach spôsobilosti navrhovateľky.

13. Z doposiaľ osvedčených skutočností vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 10Ps/3/2009-23 zo 06. mája 2010 bola navrhovateľka pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 25CoP/3/2021-169 zo 16. marca 2021, zmenil rozsudok Okresného súdu Senica č.k. 10Ps/3/2009-23 zo 06. mája 2010 vo výroku o pozbavení spôsobilosti na právne úkony tak, že navrhovateľke navracia spôsobilosť na právne úkony v rozsahu disponovania s finančnou čiastkou v sume 30,- eur týždenne a zároveň rozhodol, že navrhovateľka môže ďalší návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony podať najskôr po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Návrhom podaným v tomto konaní sa navrhovateľka domáha navrátenia spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu, dôvodniac, že spôsobilosť na právne úkony nikdy nemala stratiť, nesúhlasí so závermi znaleckého posudku, pretože jej zdravotný stav je normálny, na žiadnu schizofréniu netrpí, naučila sa dobre po anglicky a po hebrejsky, celý život pracovala.

14. Súd prvej inštancie správne s poukazom na ustanovenie § 246 CMP upustil od znaleckého dokazovania keď na zistenie skutočného stavu veci považoval za postačujúce vyslychnúť ošetrojúceho lekára. Z lekárskeho nálezu ošetrojúceho lekára navrhovateľky, vyplýva, že u navrhovateľky bola zistená diagnóza paranoidná schizofrénia s defektom osobnosti. Súdnosť a kritickosť navrhovateľky sú trvale narušené, úplne chýba pocit chorobnosti. Stav je nemenný, trvalý, prognosticky nepriaznivý a vyžaduje doživotnú farmakoterapiu. Na pojednávaní konanom dňa 10. novembra 2022 ošetrojúci lekár uviedol, že sa plne pridržiava nálezu doručeného súdu, stav navrhovateľky považuje za trvalý a nepriaznivý, a aktuálny stav navrhovateľky preukazuje, že jej samostatné fungovanie mimo inštitúcie, ktorá by dohliadala na jej zdravotný stav, nie je možné.

15. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a to výsluchom navrhovateľky, ošetrojúceho lekára, opatrovníka navrhovateľky zastúpeného riaditeľkou zariadenia I. L., a oboznámením sa s listinnými dôkazmi – obsahom spisov Okresného súdu Senica č.k. 10Ps/3/2009 a správne, dostatočne, logicky vyhodnotil všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, a následne správne konanie o návrhu navrhovateľky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony zastavil, keďže v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady podľa § 10 ods. 3 OZ v spojení s ust. § 249 ods. 1 CMP. U navrhovateľky naďalej pretrvávajú podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, keď navrhovateľka trpí nevyliciteľným duševným ochorením, ktoré je ochorením trvalým, v dôsledku ktorého bola obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony. Dôkazom o opaku nie je vyjadrenie navrhovateľky, že žiadnou chorobou netrpí, keď z vyjadrení ošetrojúceho lekára je zrejmé, že pacientka i napriek svojej diagnóze chorobu popiera.

16. Keďže v tomto prípade nebolo zistené, že by sa zmenili alebo že by odpadli dôvody, pre ktoré bola navrhovateľka obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, súd prvej inštancie správne na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že sú splnené podmienky na vyhovie návrhu navrhovateľky a vzhľadom na to konanie podľa § 247 ods. 1 CSP zastavil. Odvolací súd po prejednaní veci sa stotožnil s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie, keďže bolo vydané v súlade s právnymi normami, ktoré prvoinštančný súd na daný prípad relevantne aplikoval. V odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o návrhu navrhovateľky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony. Odvolací súd odvolanie navrhovateľky posúdil ako neopodstatnené, stotožňujúc sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Za správny považoval i výrok II. napadnutého uznesenia, v zmysle ktorého môže navrhovateľka podať návrh na navrátenie spôsobilosti najskôr o 6 mesiacov od právoplatnosti napadnutého uznesenia. Takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie je v súlade s princípom procesnej ekonomie, aby nedochádzalo k podávaniu bezpredmetných návrhov. Za správne považoval i nepriznanie náhrady trov konania účastníkom.

17. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).